

Helse- og omsorgsdepartementet
Saksnr. 21/2814

Høringsuttalelse

Oslo 15.10.2021

Forslag til endringer i regelverket for organisering av klagenemndene som behandler helsesaker.

Endringer i pasientskadeloven og folketrygdloven vedrørende innhenting av taushetsbelagte opplysninger og taushetsplikt mv.

Vi viser til høringsbrev av 1. jull 2021 og takker for anledningen å kommentere forslaget på vegne av de skadde pasienter som fremmer krav om pasientskadeerstatning.

Personskadeforbundet LTN (tidl. Landsforeningen for trafikkskadde) er en politisk uavhengig frivillig organisasjon som arbeider for å ivareta og styrke rettighetene til skadde, pårørende og etterlatte uavhengig av skadeårsak, herunder skader som følge av feil eller svikt i helsetjenesten. Forbundet har siden 1984 arbeidet for å ivareta og styrke skaddes erstatningsrettslige vern samt for å sikre forutsigbare og forståelige erstatningsprosesser som hensyntar skadelidte sine behov for retts- og personvern.

Harmonisering av nemndsorganisering

Personskadeforbundet LTN har ikke noen prinsipielle innsigelser når det gjelder harmonisering av nemndsorganisering så lenge dette kan gjøres uten at det får konsekvenser for faglig nemndens funksjon og faglige kvalitet.

Derimot mener vi at nemndssammensetningen og oppnevningssprosessen generelt bør evalueres for å sikre nødvendig objektivitet, kvalitet samt alle parter rettsvern.

Om delegeringsmyndighet

Det forslås at lederen for helsepersonellnemnda gis adgang til å delegerer avgjørelsesmyndighet til Helseklage ved sekretariatet. Bakgrunnen for dette er at Helseklage har opplyst at de har god erfaring av denne ordning fra pasientskadeordningen og videre at man mener dette er ressurseffektivt uten at det går ut over klagers rettsikkerhet.

Personskadeforbundet LTN er ikke enig i dette og viser til den kritikk som tidligere er rettet mot Helseklage og Pasientskadenemnda der vi opplever at en altfor stor andel saker blir delegert til sekretariatet. Vi vil understreke at tillit til forvaltningen forutsetter at det er nødvendig kvalitet i alle ledd og at hensynet til klagers rettssikkerhet settes foran forvaltningens behov rask saksbehandling.

Personskadeforbundet LTN har ikke innsigelser mot en harmonisering av regelverket knyttet til nemdene sin delegeringsmyndighet, men understreker at det er behov for utredning og evaluering av Helseklage sin praktisering av ordningen i pasientskadesaker

Lovhjemmel for innhenting av opplysninger uten samtykke i pasientskadesaker

Forslaget gir inntrykk av at man ønsker å løse et svært begrenset problem ved mer inngripende tiltak enn nødvendig. Personskadeforbundet LTN er derfor kritiske til forslaget.

I lys av at fullmaktsordningen slik den fungerer i dag faktisk fungerer godt nok og den marginale tidsmessige gevinsten som en slik lovhemmel vil gi, så fremstår det som et uforholdsmessig

PERSONSKADEFORBUNDET LTN

inngrep å gi forvaltningen rett å innhente personsensitive opplysninger fra offentlige og private aktører uten fullmakt fra den det gjelder. Departementet gir også selv uttrykk for at manglende samtykke fra erstatningssøkere ikke er vanlig forekommende.

Hensynet til personvernet i slike saker er og skal være meget sterkt. Ikke minst for å sikre at pasienter oppsøker helsetjenesten ved behov for helsehjelp uten at de trenger å frykte at uvedkommende får tilgang til opplysninger om, jf HR-2018-2452-A.

Uten å ha hatt anledning i tilstrekkelig grad vurdere forslaget i lys av Grunnloven og EMK så sitter vi igjen med inntrykket av at departementet avfeier dette forhold på en for enkel måte.

Vi mener det er grunn å tro at en dersom den foreslåtte lovhjemmelen blir vedtatt vil det lede til at forvaltningen i stor grad vil få oversendt helseopplysninger som er irrelevant for saken. Allerede i dag får forvaltningen tilgang til unødvendige helseopplysninger fordi det ikke fra avsender sin side blir foretatt en tilstrekkelig vurdering av nødvendighet og relevans. Dette kan i mange tilfeller være en stor belastning for pasienten som ikke kompenseres av at den skadde pasienten har innsynsrett i hvilke dokumenter som innhentes. Ettersom det til syvende og sist er skadelidte som har bevisbyrden for at skade og tap som skyldes svikt i helsetjenesten så er det etter vår oppfatning viktig at skadelidte er sikret kontroll og oversikt over hva som ønskes å bli innhentet og ikke først får vite dette i etterkant.

At lovhjemmelen også skal gi adgang til å innhente opplysninger om andre enn erstatningssøker selv (tredjepersonskravene) er ytterligere problematisk.

Det ligger i alles interesse at saken er blir godt nok opplyst før saken blir avgjort. Derfor må nødvendige opplysninger i saken innhentes, men det kan ikke være opp til forvaltningen selv som også er å regne som skadevolder å vurdere hva som er nødvendige og relevante opplysninger. Det er ikke grunnlag for å gi forvaltningen videre fullmakter til innhenting av personsensitive opplysninger enn forsikringsselskap. Vår erfaring er uansett at en av største utfordringene er at forvaltningen ikke ønsker å innhente de utredninger og de opplysninger som pasienten selv mener er nødvendig får å belyse saken godt nok. Det vises til alle de tilfeller der pasienten vinner frem i retten etter selv å ha innhentet nødvendige utredninger eller annen relevant dokumentasjon og der forvaltningen medgir at saken sto bedre belyst for retten. Allerede i dag er det problematisk at forvaltningen mer eller mindre har full kontroll over vurdering av faktum og ansvarsforhold på tross av at det er skadelidte som er pålagt bevisbyrden. I ansvarssaker i forsikringssaker, som er naturlig å jamføre med, får skadelidte dekket nødvendig og rimelig juridisk bistand også i ansvarsvurderingen slik at skadelidte kompetansemessing likestilles med den profesjonelle motparten. Likebehandlings- og rettsvernshensyn skulle tilsi at pasienter som fremmer krav om erstatning etter pasientskadeloven bør få dekket utgifter til juridisk bistand på tilsvarende måte.

Personskadeforbundet LTN mener at eventuelle endringer i pasientskadeloven bør avvendes inntil det er gjort en full evaluering av hele pasientskadeordningen slik Personskadeforbundet mfl. har krevd og som Helse- og omsorgskomiteen også uttrykte sin støtte for i Innst. 248 L (2019-2020) av 28. april 2020 (menerstatningstabell i pasientskadesaker).

Ingeborg Dahl-Hilstad
Generalsekretær

Per Oretorp
Ass. Generalsekretær